

Slaget om Walcheren gav rön av värde för vårt kustskydd

De allierades landstigning i Normandie har ju intresserat officerare från alla vapenslag i alla länder, men en operation, som tydligen tilldragit sig kustartilleriets speciella intresse, var erövrandet av ön Walcheren hösten 1944. Walcheren ligger i Hollands längst ut vid och norr om Scheldes utlopp, och försvarsställningarna där blockerade inloppet till Antwerpen i Belgien. De allierade lyckades ta Antwerpens

*Kapten Stig Bjernekuhl vid
KA 4 i Göteborg.*

hamn, de fann den vara relativt oskadad - tyskarna lär ha haft brist på sprängämnen och därför inte kunnat företa hela den planerade förstörelsen. Men Antwerpen var till praktiskt taget ingen nytta för de allierade, så länge tyskarna var kvar på Walcheren.

Striden om Walcheren blev oerhört hård, den blev också lärorik. En svensk kustartilleriofficer, kapten Stig Bjernekuhl vid KA 4 i Göteborg har just sammanställt sina

intryck från ett studiebesök på och vid Walcheren och från

intervjuer med tysk militär, som deltog i striderna. Han förklarar vid ett samtal med HT att man mycket väl kan dra paralleller mellan Antwerpens läge 1944 och Göteborgs, Stockholms, Karlskrona eller Sundsvalls läge i ett eventuellt kommande krig. För Göteborgs del skulle alltså Walcheren motsvaras av öarna i norra skärgården.

Pjäsuppsättningen på Walcheren och de tyska resurserna i övrigt svarade ganska väl mot våra egna svenska förhållanden, och därför var det särskilt intressant att analysera detta stridsskede. Artillerikoncentrationen på Walcheren var mycket större än i Normandie. Man hade bl. a. tre bunkerbatterier och ett öppet batteri.

- Engelsmän och amerikanare kom söderifrån och tog först Antwerpen, därpå landområdet söder om Schelde, sedan blev ett stopp, säger kapten Bjernekuhl, när han i grova drag rekapitulerar händelseförloppet. Vintern nalkades och Eisenhower var angelägen om att kunna utnyttja Antwerpen för den fortsatta uppladdningen. 1 nov. 1944 började anfallet mot Walcheren, och det igångsattes från tre håll, bl a. västerifrån mot Westkapelle. I en anfallsvåg där sänktes av 25 allierade eldunderstödsbåtar samtliga utom sex.

Taktiskt missgrepp från tyskarnas sida

Tyskarna gjorde ett grovt taktiskt missgrepp, då de riktade elden från sina kustartilleripjäser mot den första anfallsvågen, medan de borde ha gett sig i kast med den andra, som innehöll själva stormtrupperna. De tyska pjäserna var i huvudsak uppställda i betongvärn med skjutspringor. Detta arrangemang gjorde att skjutningen blev begränsad till vissa sektorer. När de allierade befann sig utanför dessa, kunde de röra sig obehindrat. Den där saken bör kunna ge även oss i Sverige en tankeställare. Kustartilleripjäser bör tydligen vara uppställda i pansartorn, som kan svängas horisonten runt.

Erfarenheterna från Walcheren visade också att folket, som betjänar kanonerna, skall få stanna vid dem i det längsta och inte skickas ut att slåss med handeldvapen mot inträngande stormtrupper. I anslutning till kustartilleribatterierna bör man ha

folk ur armén, som skall ägna sig bara åt striden nere vid stränderna.

Obetydliga skador på pjäsvärnen

Kanonerna i de gamla tyska ställningarna på Walcheren är nerskrotade av holländarna, åren efter striden är bortsopade, men själva befästningsverken står kvar. Vad som var särskilt slående var de synnerligen obetydliga skadorna på pjäsvärnen, det var egentligen bara smärre rispor man kunde se. Per annons kom jag i kontakt med en tysk, som berättade man under 1 $\frac{1}{2}$ månad haft flyganfall mot det batteri han tillhörde - blott en man dödas som följd av dessa *anfall*.

Så hade man i samband med greppet västerifrån, från haft en enormt kraftig eld från lierade sjöstridskrafter - bl a. deltog slagskeppet Warspite och två monitorer med tillsammans tolv 38 cm pjäser. Engelsmännen och kanadensare hade vidare 6-7 fältartilleriregementen insatta, och så kunde man notera 420 starter av raketflygplan plus då de här 25 eldunderstödsbåtarnas insatser. Men bunkrarna led som sagt inte någon nämnvärd skada av denna eldorkan. Det var stomtrupperna, som bragte försvararna på knä.

Man räknar med, att hela den operation, som gick ut på att öppna Antwerpens hamn, kostade ca 37 000 allierade soldaters liv.